

MUZEUL NAȚIONAL DE ARTĂ AL ROMÂNIEI

# RAPORT DE ACTIVITATE 2012





Muzeul Național de Artă al României, Curtea de onoare



Galeria de Artă Europeană

**Muzeul Național de Artă al României** - amplasat în zona centrală a Bucureștiului, în clădirea fostului palat regal, edificiu semnificativ pentru arhitectura bucureșteană a secolelor XIX-XX - este deținătorul unui valoros patrimoniu de artă românească și străină.

#### **Galeria de Artă Europeană**

Situată în corpul Kretzulescu al muzeului, **Galeria de Artă Europeană** a fost inaugurată în mai 2000 și reamenajată pe parcursul anului 2007. Galeria are ca nucleu colecția de artă a regelui Carol I, iar spațiul de expunere este organizat pe școli artistice, ponderea numerică și valorică fiind deținută de școlile italiană, spaniolă, flamandă și olandeză, cărora li se alătură școlile franceză, germană și austriacă. Creații ale unor artiști precum Domenico Veneziano, Tintoretto, Cranach cel Bătrân, Brueghel cel Tânăr, El Greco, Rembrandt, Rubens, Monet sau Rodin oferă vizitatorilor posibilitatea explorării universului artistic al secolelor XV-XX.

#### **Galeria Națională**

Situată în corpul Știrbei al muzeului, cuprinde colecția de artă veche românească și colecția de artă românească modernă. Inaugurată în aprilie 2002, **Galeria de Artă Veche Românească** include piese din provinciile istorice (Țara Românească, Moldova și Transilvania) datând din secolele XIV-XVIII. Printre acestea se numără fragmente de frescă, icoane, broderii, manuscrise miniaturate, orfevrărie, sculptură în lemn și piatră. Se remarcă *Epitaful* de la mănăstirea Cozia (1395-1396), *Cădelnița* de la mănăstirea Tismana (sfârșitul sec. XIV - începutul sec. XV), fragmentele de pictură murală de la biserica mănăstirii Curtea de Argeș (ante 1526), precum și piesele provenind de la bisericile mănăstirilor Cotroceni și Văcărești (secolele XVII-XVIII). Galeria cuprinde, de asemenea, un **Tezaur** alcătuit din piese laice și de cult din metale prețioase. **Galeria de Artă Românească Modernă**, care s-a redeschis în martie 2001, deține cea mai valoroasă colecție de pictură și sculptură românească din țară, oferind o imagine cuprinzătoare a evoluției artei naționale din primele decenii ale secolului al XIX-lea și până la



Galeria de Artă  
Românească Modernă



mijlocul secolului al XX-lea. Alături de lucrări ale unor mari maeștri precum Theodor Aman, Nicolae Grigorescu, Ioan Andreescu, Ștefan Luchian, Nicolae Tonitza, Theodor Pallady, Gheorghe Petrașcu, Constantin Brâncuși, Dimitrie Paciurea, Ion Țuculescu, galeria expune și creații ale unor artiști valoroși mai puțin cunoscuți cum ar fi Nina Arbore, Irina Codreanu sau Petre Iorgulescu-Yor.


În temeiul prevederilor din Legea nr. 803/1946 pentru organizarea muzeelor naționale, acreditat prin Ordinul ministrului culturii și cultelor nr. 2058/7.02.2008, în conformitate cu Legea nr. 311/2003, Muzeul Național de Artă al României din București funcționează în subordinea Ministerului Culturii și Patrimoniului Național ca muzeu, conform HG nr. 9/2009 privind organizarea și funcționarea MCPN. Finanțarea Muzeului Național de Artă al României se realizează din venituri proprii și din subvenții acordate de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Culturii și Patrimoniului Național, prevăzute la poziția 7 în cadrul anexei 2 la HG nr. 9/2009.

Obiectivele principale ale muzeului sunt evidența, conservarea, restaurarea și punerea în valoare a patrimoniului de artă plastică și decorativă pe care îl gestionează.

Muzeul Național de Artă al României se numără printre membrii fondatori ai Asociației *Rețeaua Națională a Muzeelor din România*, înființată în anul 2006.

# STRUCTURA ORGANIZATORICĂ ȘI PERSONALUL





Galeria de Artă  
Veche Românească

### **Conducerea**

Director general: Roxana Theodorescu

Director adjunct tehnic: arh. Liviu Constantinescu

Şef Serviciu Economic: Dan Dimitriu

Structura organizatorică a Muzeului Național de Artă al României în 2012 a fost următoarea:

- Galeria de Artă Românească având în componență Biroul de Artă Veche Românească (şef birou Emanuela Cernea) și Biroul de Artă Românească Modernă (şef birou Monica Enache)
- Galeria de Artă Europeană, Decorativă și Orientală având în componență Biroul de Artă Europeană și Decorativă (şef birou Octav Boicescu) și Biroul de Artă Orientală (şef birou Mircea Dunca);
- Secția de Arte Grafice (şef secție Elena Olariu);
- Muzeul Colecțiilor de Artă (în subordinea căruia se află și Muzeul K.H. Zambaccian și Muzeul Theodor Pallady), coordonat de Dana Dragomir, şef secție;
- Secția Restaurare, coordonată de Bogdan Popescu, având în componență Laboratorul Restaurare pictură ulei (şef laborator Ioan Sfrijan), Laboratorul Restaurare grafică (şef laborator Cristian Tarbă), Laboratorul Restaurare textile (şef laborator Luiza Gherghinescu), Laboratorul Restaurare ceramică, sticlă, metal (şef laborator Oana Solomon), Laboratorul Restaurare sculptură, lemn, tempera, rame și Laboratorul de investigații fizico-chimice (coordonate de către şeful secției);
- Secția Educație, Comunicare, Proiecte Culturale și Marketing (şef secție Cristina Toma);
- Serviciul Documentare (bibliotecă, clișotecă, documente, laborator foto), şef serviciu Anca Miroi;
- Serviciul Economic, coordonat de Dan Dimitriu, având în componență Biroul Financiar (şef birou Daniela Niță), Biroul Contabilitate (şef birou Magdalena Dănescu);



Galeria de Artă  
Românească Modernă

- Compartiment Achiziții publice (coordonat de către șeful serviciului Economic);
- Serviciul Evidența centralizată a operelor de artă, coordonat de Panseluța Durlea, șef serviciu;
- Serviciul Resurse Umane, Secretariat și Arhivă, coordonat de Luminița Neagu, șef serviciu, având în componență Biroul Salarizare (șef birou Daniela Piutorac);
- Auditorium, coordonat de Nicoleta Bârsan, șef serviciu;
- Serviciul Administrativ, coordonat de Gabriel Iliescu, șef serviciu;
- Serviciul Tehnic, coordonat de arh. Liviu Constantinescu, director adjunct tehnic, având în componență Atelierele Întreținere (șef atelier Miluță Epure), Biroul Privat pentru Situații de Urgență (șef birou Valentin Ghergu), Compartimentul Intern de Prevenire și Protecție și Compartimentul tehnic (coordonate de către directorul adjunct tehnic);
- Serviciul Securitate, Pază-Supraveghere, coordonat de Ștefan Aldescu, șef birou;
- Compartimentul Redacție-Publicații\*;
- Compartimentul Audit Public Intern\*;
- Biroul Administrare Rețea - IT\*;
- Compartimentul Oficiu Juridic\*;
- Compartimentul Control Financiar Preventiv Propriu\*.

\* Activitatea acestor compartimente este coordonată nemijlocit de către directorul general.

Cele 411 de posturi aprobate pentru anul 2012 au fost ocupate astfel:

- personal de conducere (28 posturi – 22 studii superioare și 6 studii medii): 1 director general, 2 directori adjuncți (1 post vacant), 4 șefi de secție, 6 șefi serviciu (4 cu studii superioare și 2 cu studii medii), 9 șefi birou (6 cu studii superioare și 3 cu studii medii), 4 șefi laborator, 1 șef atelier, 1 contabil șef.

Galeria de Artă  
Veche Românească



- personal de specialitate (92 posturi – 69 studii superioare și 23 studii medii): 8 muzeografi (2 posturi vacante), 37 conservatori din care 14 cu studii medii (8 posturi studii superioare vacante, 3 posturi studii medii vacante), 29 restauratori din care 8 cu studii medii (2 posturi vacante studii medii); 2 redactori (studii superioare), 13 referenți (studii superioare), 2 bibliotecari (studii superioare), 1 fotograf (studii medii).
- personal auxiliar (291 posturi – 9 studii superioare și 282 studii medii): 1 inginer, 2,5 economiști, 2 consilieri juridici (1 post vacant), 4 analiști din care 2 cu studii medii, 1 tehnician, 2 contabili (1 post vacant), 6 operatori date (1 post vacant), 1 referent, 1,5 auditori, 3 casieri, 2 garderobieri, 1 șef de depozit, 1 magaziner, 1 arhivar, 51 paznici (13 posturi vacante), 12 pompieri (2 posturi vacante), 23 îngrijitoare (6 posturi vacante), 5 manipulanți bunuri, 115 supraveghetori (47 posturi vacante), 48 muncitori calificați (din care 14 posturi vacante), 8 șefi formație pază.

Muzeul Național de Artă al României administrează, de asemenea, și **Muzeul Colecțiilor de Artă, Muzeul K.H. Zambaccian, Muzeul Theodor Pallady și Muzeul Ion și dr. Nicolae Kalinderu.**

Muzeul Național de Artă al României se numără printre instituțiile selectate în anul 2007 pentru a primi finanțare în vederea consolidării, restaurării și modernizării. Finanțarea se datorează împrumutului oferit României în vederea reabilitării monumentelor istorice din țară de către Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei și se desfășoară prin Unitatea de Management a Proiectului, aflată în subordinea Ministerului Culturii și Patrimoniului Național. Finanțarea vizează consolidarea și restaurarea Corpurilor B și C ale Muzeului Colecțiilor de Artă (lucrările au fost inițiate în 2008 și finalizate în 2010), a Corpului Central al fostului palat regal (lucrările au demarat în 2009 și s-au încheiat în februarie 2012), precum și a Muzeului Ion și dr. Nicolai Kalinderu (se așteaptă organizarea de către Ministerul Culturii și Patrimoniului Național a licitației pentru atribuirea lucrărilor).



Muzeul K. H. Zambaccian

**Muzeul Colecțiilor de Artă**, adăpostit într-o clădire istorică a Bucureștiului, Palatul Romanit, a fost redeschis parțial (corpul A) în decembrie 2003 și a funcționat până în februarie 2009, expunând cincisprezece dintre colecțiile aflate în patrimoniul său. Colecțiile au aparținut unor personalități ale perioadei interbelice, printre care: Garabet Avachian, Marcu Beza - Hortensia și Vasile G. Beza -, Elena și dr. Iosif Dona, Alexandra și Barbu Slătineanu, Beatrice și Hrandt Avakian, Dumitru și Maria Ștefănescu - col. Gheorghe Preda, Hurmuz Aznavorian.

La începutul anului 2009 muzeul a fost închis, ca urmare a avansării lucrărilor de consolidare și restaurare a corpurilor B și C ale clădirii, inițiate în 2008. În corpul A au fost amenajate depozite pentru conservarea operelor de artă din patrimoniul muzeului în condiții microclimatice și de securitate optime, pe durata renovării clădirii. Muzeul Colecțiilor de Artă a rămas închis pe parcursul anului 2012, pentru executarea proiectului de amenajare a expunerii permanente în toate cele trei corpuri ale clădirii, în vederea redeschiderii integrale a muzeului.

**Muzeul K.H. Zambaccian** prezintă colecția omului de afaceri armean, patron al artelor, Krikor Zambaccian (1889-1962). Renovat și reamenajat în 2008, Muzeul K.H. Zambaccian recrează, prin dispunerea lucrărilor, atmosfera expunerii inițiale, concepute de colecționar, oferind vizitatorilor posibilitatea de a descoperi autenticitatea unei colecții din prima jumătate a secolului al XX-lea. Această colecție, donată statului în 1946, include capodopere de Nicolae Grigorescu, Ioan Andreescu, Ștefan Luchian, Nicolae Tonitza, Theodor Pallady, Gheorghe Petrașcu, Camil Ressu, Dimitrie Paciurea. În actuala expunere sunt prezentate toate cele 19 pânze aparținând maștrilor școlii franceze din colecție: Delacroix, Corot, Renoir, Sisley, Pissarro, Cézanne, Picasso, Matisse, Bonnard, Utrillo, Marquet, Laprade, Campigli. De asemenea, a fost amenajată o sală pentru expunerea lucrărilor de grafică românească din colecție, semnate de Nicolae Grigorescu, Nicolae Tonitza, Camil Ressu, Gheorghe Petrașcu, Theodor Pallady, Iosif Iser, Ștefan Dimitrescu și Magdalena Rădulescu.

**Muzeul Theodor Pallady** este situat în Casa Melik, una dintre cele mai vechi case din București, și adăpostește colecția soților Serafina și Gheorghe Răut: peste 800



Muzeul Theodor Pallady



de desene și gravuri de Theodor Pallady expuse în serii tematice, alături de lucrări de artă europeană și orientală. Muzeul a fost renovat și reorganizat în 2009. Alături de lucrări de grafică de Theodor Pallady, colecția, recent restaurată, mai cuprinde pictură europeană din secolele XVI-XIX (franceză, olandeză, engleză și spaniolă), câteva piese de sculptură greco-romană, egipteană, indiană, dar și sculptură renascentistă italiană și franceză, textile, piese de mobilier, ceramică și alte obiecte de artă decorativă. Prin diversitatea ei, expunerea întregeste sugestiv perspectiva asupra colecționismului românesc și european de la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea.

**Muzeul Ion și dr. Nicolai Kalinderu**, care se afla în clădirea din strada Dr. V. Sion nr. 2-4, a intrat în administrarea Muzeului Național de Artă al României conform Hotărârii de Guvern din 26 septembrie 2005. Muzeul, ce adăpostea colecția fraților Kalinderu, a fost inaugurat în 1908, fiind primul muzeu privat din București și, în același timp, primul edificiu din capitală construit special pentru a găzdui o colecție de artă. Proiectul clădirii este opera arhitectului I.D. Berindei. Muzeul a fost grav avariat în urma bombardamentelor din 1944, ce au distrus și o parte din operele expuse. Ulterior, în 1946, muzeul a fost desființat, iar colecțiile, care cuprindeau peste 3.500 de piese de pictură românească și europeană, sculptură, grafică, artă decorativă, precum și lucrări de artă orientală, au fost dispersate între mai multe muzee. În 2005 imobilul a fost transferat Muzeului Național de Artă al României cu scopul de a reînființa Muzeul Ion și dr. Nicolai Kalinderu în care să fie expuse piese din colecția originală, după renovarea clădirii. În prezent se așteaptă începerea de către Ministerul Culturii a procedurii de atribuire, prin licitație publică, a lucrărilor de consolidare și renovare.

#### **Număr de vizitatori**

Pe parcursul anului 2012 de programele și serviciile muzeului a beneficiat un număr total de 75.600 de vizitatori, dintre care 70.000 la sediul central (54.000 în galeriile permanente și 16.000 în expozițiile temporare) și 5.600 la muzeele satelit (2.000 la Muzeul Theodor Pallady și 3.600 la Muzeul K.H. Zambaccian).



**ACTIVITĂȚILE  
MUZEULUI NAȚIONAL  
DE ARTĂ AL ROMÂNIEI  
ÎN ANUL 2012**

## Cercetarea și valorificarea patrimoniului

Activitatea de cercetare și valorificare a patrimoniului muzeului s-a materializat prin organizarea de expoziții la sediul său, prin participări la expoziții în țară și în străinătate, prin editarea de publicații și prin includerea unor studii în cataloage și periodice de specialitate, prin participarea specialiștilor la conferințe, seminarii și workshop-uri, atât la nivel național cât și internațional, precum și prin organizarea de programe educative dedicate publicului.



Program educativ în cadrul expoziției  
Mărturii. Frescele Mănăstirii Argeșului

## Expoziții

Muzeul Național de Artă al României a avut un amplu program expozițional, cuprinzând expoziții de artă românească și străină deschise la sediul său, și a participat la expoziții în țară și în străinătate.



Aspect din expoziția  
*Mitul național. Contribuția artelor la  
definirea identității românești (1830 – 1930)*

Vernisajul expoziției  
*Horia Creangă - crezul simplității*



## Expoziții deschise la sediul Muzeului Național de Artă al României

Expoziții deschise în anul 2011 și  
continuate în 2012



**Dintre expozițiile propuse publicului în anul 2011, au rămas deschise și în 2012:**

***Istoria în 192 de imagini. Afișul polonez 1917 – 2007***

(21 septembrie 2011 – 8 ianuarie 2012)

***Manufacturile Gobelins: patru secole de creație. Tapiseriile regale (1600 – 1800)***

(8 decembrie 2011 – 26 februarie 2012)

***Arta cositorului în colecțiile Muzeului Național de Artă al României***

(21 decembrie 2011 – 27 mai 2012)

***Volum și perspectivă în creația grafică a lui Theodor Pallady***

(Muzeul Theodor Pallady, 9 iulie 2009 – 30 decembrie 2012)



## Expoziții deschise în 2012:

***Horia Creangă - crezul simplității***

(15 februarie - 24 iunie 2012)



Organizată de Muzeul Național de Artă al României în colaborare cu Ordinul Arhitecților din România și Uniunea Arhitecților din România, expoziția ***Horia Creangă - crezul simplității*** și-a propus să înfățișeze sugestiv opera acestui arhitect, o prezență unică în arhitectura anilor 1930-1940 în România. Horia Creangă a avut o carieră scurtă, din 1927 până în 1943, timp în care a abordat cu profesionalism exemplar programe variate: locuințe, clădiri social-culturale, arhitectură industrială.

Expoziția a prezentat proiecte de arhitectură, fotografiile de epocă și actuale ale clădirilor concepute de Horia Creangă, precum și desene originale. Demersul expozițional nu a avut un caracter analitic, de studiu, ci mai degrabă unul cinematografic, de prezentare, ca într-un scurt metraj, a unei succesiuni de imagini ale celor mai importante lucrări ale arhitectului, care evidențiază stilul său





I. D. Berindei  
Reședința Armenac Manissalian (Constanța)

caracterizat prin concizie, puritate, economie de mijloace, echilibru.  
Organizarea expoziției: arh. Milița Sion (OAR), Elena Olariu (MNAR)

**I.D. Berindei (1871-1928). Proiecte de arhitectură: palatele urbane**  
(26 aprilie – 4 noiembrie 2012)

Expoziția organizată de Cabinetul de Desene și Gravuri al Muzeului Național de Artă al României a cuprins 51 de proiecte de arhitectură originale, expuse în premieră absolută, o mare parte dintre aceste desene (treizeci și cinci) fiind concepute și semnate chiar de I.D. Berindei, iar restul de angajații din biroul său. Palatul în care trăia o singură familie a fost tipul de locuință reprezentativ pentru aristocrația și marea burghezie din România în perioada regalității, fiind și tipul de locuință în conceperea căruia arhitectul I.D. Berindei a excelat. Proiectele purtând semnătura I.D. Berindei sunt impresionante prin precizia tehnică fiind, în același timp, pline de savoare, vii, realizate în cel mai elegant stil Beaux-Arts.

Berindei este autorul unor clădiri definatorii pentru epoca sa: casa amiral Vasile Urseanu (devenită Observatorul Astronomic), casa Alexandru G. Florescu (fostul sediu al Institutului Goethe), clădirea Palatului Sindicatului Ziaristilor (în prezent Teatrul Foarte Mic), reședința Bazil G. Assan (care a revenit Academiei Române și găzduiește Casa Oamenilor de Știință), Muzeul Ioan și dr. Nicolae Kalinderu, Muzeul Toma Stelian, Palatul Cantacuzino din București (care astăzi adăpostește Muzeului Național „George Enescu”) sau Palatul Administrativ din Iași (Palatul Culturii, în care își au sediul cele mai importante muzee ale orașului).

Organizarea expoziției: Elena Olariu

**Antichitatea clasică între documentar și fantezie. Gravuri din secolele XVI – XIX**  
(20 iunie 2012 – 27 ianuarie 2013)

Expoziția a cuprins 46 de gravuri realizate în secolele XVI – XIX de artiști italieni, francezi, englezi sau din Țările de Jos, ale căror compoziții prezintă subiecte sau motive inspirate din antichitatea clasică, respectiv din monumentele Romei antice, scoase la lumină de

I. D. Berindei  
Reședința Alexandru G. Florescu. Poarta



Columna lui Traian,  
Ediție Piranesi, după 1760  
Antichitatea clasică între documentar și  
fantezie. Gravuri din secolele XVI – XIX



Vernisajul expoziției

Arhetipuri sculpturale. Sculptura în lemn.

Opere din patrimoniul Galeriei Naționale 1918 – 1999



Vernisajul expoziției

Arhetipuri sculpturale. Sculptura în lemn.

Opere din patrimoniul Galeriei Naționale  
1918 – 1999



marile descoperiri arheologice din epocă. Toate lucrările provin din patrimoniul Cabinetul de Desene și Gravuri al Muzeului Național de Artă al României.

Gravurile cu subiecte antice, bucurându-se de popularitate și de răspândire rapidă în întreaga Europă, au devenit un important izvor de documentare despre operele antichității pentru istorici, arheologi, arhitecți și artiști plastici. Lucrările prezente în expoziție au fost realizate în tehnica gravurii cu dălțița sau în acvaforte de maeștri care au știut să exploateze creativ mijloacele de expresie ale artei gravurii, rezultând opere de o mare originalitate.

Organizarea expoziției: Dana Crișan

### **Arhetipuri sculpturale. Sculptura în lemn. Opere din patrimoniul Galeriei Naționale 1918 – 1999**

(5 iulie – 28 octombrie 2012)

Expoziția a prezentat 75 de piese de sculptură în lemn din patrimoniul Galeriei Naționale a MNAR, create în perioada 1918 - 1999 de 22 de artiști: Hans Mattis-Teutsch, Milița Petrașcu, Borgo Prund, Romul Ladea, Szervátiusz Eugen, Ion Vlasiu, Vida Geza, Constantin Arămescu, Kós András, Balogh Peter, Naum Corcescu, Ovidiu Maitec, Gabriela Manole Adoc, Ion Alin Gheorghiu, Mircea Ștefănescu, Alexandru Gheorghiuță, Gheorghe Iliescu-Călinești, Rodica Popescu-Racotă, George Apostu, Laurențiu Mihail, Constantin Popovici, Adrian Popovici.

Manifestarea se înscrie într-un demers de valorificare al unui fond muzeal mai puțin cunoscut, fiind inedită prin numărul mare de artiști selectați pentru a ilustra tema propusă. Limitându-se la sculptura în lemn din colecțiile muzeului, expoziția nu și-a propus o abordare exhaustivă a subiectului, ci o prezentare cronologică a unor repere semnificative din evoluția acestei tehnici artistice în viziunea sculptorilor din România, pe parcursul secolului al XX-lea.

Organizarea expoziției: Ana Zoe Pop



Vernisajul expoziției  
*Mitul național. Contribuția artelor la definirea  
identității românești (1830 – 1930)*

***Mitul național. Contribuția artelor la definirea identității românești (1830 – 1930)***  
(13 septembrie 2012 – 31 martie 2013)

Expoziția a prezentat 250 de lucrări de pictură, grafică, sculptură și artă decorativă, create în perioada 1830 – 1930 de cei mai importanți artiști români moderni: Barbu Iscovescu, Constantin Daniel Rosenthal, Carol Popp de Szathmári, Gheorghe Tattarescu, Theodor Aman, Nicolae Grigorescu, Ioan Andreescu, Ștefan Luchian, Nicolae Tonitza, Oscar Han, Camil Ressu, Dimitrie Paciurea etc.

Pornind de la perspectiva propusă de istoricul Lucian Boia în lucrările sale *Istorie și mit în conștiința națională* și *Pentru o istorie a imaginarului*, demersul expozițional a vizat identificarea în operele artiștilor a câtorva dintre temele dominante ale mitologiei istoriei românești: latinitatea, unitatea teritorială, lupta pentru independență etc.

Expoziția evocă, prin opere celebre, principalele etape ale creării statului național român: Revoluția de la 1848, Unirea Principatelor din 1859, instaurarea lui Carol I ca domnitor în 1866, Războiul de Independență 1877-1878, proclamarea regatului României în 1881, Marea Unire din 1918. Dincolo de succesiunea evenimentelor istorice, expoziția a ilustrat traseul evolutiv al artei românești moderne, atât stilistic cât și tematic, punctând recurența unor subiecte ori a unor personaje istorice emblematice, destinate susținerii edificiului politic al României moderne.

Organizarea expoziției: Monica Enache și Valentina Iancu, în colaborare cu istoricul Lucian Boia

***Charles Leirens – Inteligența privirii. Portrete de artiști 1933 – 1960***  
(27 septembrie – 2 decembrie 2012)

Expoziția a fost organizată de Muzeul Național de Artă al României, Wallonie-Bruxelles International, Delegația Wallonie-Bruxelles la București și Muzeul Fotografiei din Charleroi, în cadrul programului special prilejuit de aniversarea a zece ani de existență a Delegației Wallonie-Bruxelles la București.

Vernisajul expoziției  
*Mitul național. Contribuția  
artelor la definirea  
identității românești (1830 – 1930)*



Vernisajul expoziției  
*Charles Leirens – Inteligența privirii.  
Portrete de artiști 1933 – 1960*



Carol Popp de Szathmári  
*Bazar*



Carol Popp de Szathmári  
*Peisaj din Orient*



Expoziția a cuprins o selecție de 60 de fotografii-portret ale unor mari personalități artistice ale secolului XX (scriitori, muzicieni, artiști plastici, cineaști, filosofi, istorici de artă), realizate de omul de cultură belgian Charles Leirens în perioada 1933-1960. Printre chipurile immortalizate de Leirens s-au regăsit în expoziție: Eugen Ionescu, André Gide, Jean Cocteau, Paul Valéry, André Malraux, Béla Bartók, Nicolas Nabokov, Marc Chagall, James Ensor, Aristide Maillol, René Magritte și mulți alții. Lucrările au provenit de la Muzeul Fotografiei din Charleroi.

Organizarea expoziției: Christelle Rousseau (Muzeul Fotografiei, Charleroi), Octav Boicescu (MNAR)

### ***Carol Popp de Szathmári și revelația artistică a Orientului***

(7 noiembrie 2012 – 26 mai 2013)

Carol Popp de Szathmári  
*Portret de orientat Hadji Ali*



Organizată de Cabinetul de Desene și Gravuri al MNAR cu prilejul împlinirii a 200 de ani de la nașterea pictorului și fotografului Carol Popp de Szathmári (1812 – 1887), expoziția a prezentat în premieră absolută o selecție de 47 de lucrări de grafică (desene și acuarele) cu tematică orientală din patrimoniul MNAR, concepute de cel care este considerat părintele acuarelei moderne din România. Pentru Szathmári, Orientul este o lume fascinantă, care îl inspiră, îl emoționează și îl mobilizează să producă cele mai valoroase și spontane creații artistice. Conform însemnărilor de pe desenele și acuarelele sale, Szathmári a călătorit adeseori la Istanbul, a vizitat Siria și zone din antica Persie, teritorii incluse atunci în Imperiul Otoman. În Istanbul, Szathmári este atras de Marele Bazar, de peisajele de pe malurile Bosforului, de curțile moscheelor, de cimitirele musulmane, locuri în care realizează schițe rapide și acuarele, impresionat de tot ce vede în jurul său. Carol Popp de Szathmári este primul pictor din spațiul românesc care a iubit pasional tema orientală și i-a insuflat această preferință unicului său fiu, Alexandru, care-i va moșteni talentul pentru pictură.

Organizarea expoziției: Elena Olariu



Vernisajul expoziției  
Goya, cronicarul tuturor războaielor:  
Dezastrele și fotografia de război

**Goya, cronicarul tuturor războaielor: Dezastrele și fotografia de război**  
(29 noiembrie 2012 – 27 ianuarie 2013)

Expoziția organizată de Muzeul Național de Artă al României și Institutul Cervantes din București a prezentat cele 82 de gravuri din celebra serie *Dezastrele războiului* realizată de pictorul Francisco de Goya în perioada 1810-1820, care ilustrează scene din timpul războiului împotriva trupelor napoleoniene (Războiul de independență spaniol, 1808-1814). Prin intermediul acestor gravuri, Goya denunță ororile războiului: cruzimea, fanatismul, teroarea, nedreptatea, suferința și moartea. Atitudinea sa imparțială, prin ilustrarea atrocităților comise de ambele tabere implicate în conflict, transformă actul creativ într-unul de protest, de condamnare a războiului, fără precedent în istoria artei.

În paralel cu gravurile lui Goya, au fost expuse fotografiile din timpul Războiului civil spaniol (1936-1939), eveniment care s-a aflat în atenția presei internaționale, beneficiind de prezența unor fotografi renumiți. Această alăturare a avut scopul de a extinde denunțul lui Goya până în prezent, de a identifica în discursul fotoreporterilor de război ecoul atitudinii lui Goya față de conflictele armate.

Organizarea expoziției: Juan Bordes (Calcografia Națională, Spania), Dana Crișan (MNAR)

**Mărturii. Frescele Mănăstirii Argeșului**  
(6 decembrie 2012 – 26 mai 2013)

Expoziția a reunit, în premieră, 31 de fragmente de frescă care s-au păstrat până astăzi din ansamblul decorației murale al bisericii Mănăstirii Argeșului, ctitoria voievodului Neagoe Basarab (1512-1521). Atribuite zugravului Dobromir din Târgoviște și echipei sale care a finalizat pictura în 1526, frescele au fost extrase în 1882, în contextul restaurării bisericii, restaurare coordonată de arhitectul francez André Lecomte du Noüy în perioada 1875-1887.

Cele 31 de fragmente de pictură murală sunt redată publicului ca urmare a unui laborios proces de restaurare efectuat pe parcursul ultimelor două decenii de

Vernisajul expoziției  
Goya, cronicarul tuturor războaielor:  
Dezastrele și fotografia de război



Vernisajul expoziției  
Mărturii. Frescele Mănăstirii Argeșului



Vernisajul expoziției  
Mărturii. Frescele Mănăstirii Argeșului



Vernisajul expoziției  
Mărturii. Frescele Mănăstirii Argeșului



Vernisajul expoziției  
Între Est și Vest. Pictură rusă din  
patrimoniul Muzeului Național de Artă  
al României, secolele XVI – XX



numeroși specialiști, sub coordonarea prof. univ. dr. Oliviu Boldura, a prof. univ. dr. Dan Mohanu și a lect. univ. dr. Romeo Gheorghită.

Printre cele mai spectaculoase piese expuse s-au numărat: portretul votiv al lui Neagoe Basarab și al familiei sale, portretul lui Mircea cel Bătrân, portretul domniței Roxanda, seria Deisis (Maica Domnului, Iisus mare împărat și arhieru, Ioan Botezătorul), Arhanghelul Mihail, precum și impresionanta galerie de sfinți militari. Parcurusul expozițional a inclus și materiale multimedia, realizate de KOTKI visuals și a beneficiat de o scenografie specială, realizată de echipa de arhitecți Abruptarhitectura. Expoziția a fost realizată cu sprijinul financiar al Administrației Fondului Cultural Național (AFCN).

Organizarea expoziției: Emanuela Cernea și Lucreția Pătrășcanu

### **Între Est și Vest. Pictură rusă din patrimoniul Muzeului Național de Artă al României, secolele XVI – XX**

(20 decembrie 2012 – 28 aprilie 2013)

Expoziția a cuprins o selecție de 59 de lucrări de artă rusă - 31 de icoane și 28 de picturi din colecțiile Secției de Artă Europeană și Arte Decorative a muzeului, semnificative pentru intervalul cronologic dintre secolele XVI-XX, expuse pentru prima dată după mai bine de 20 de ani. Aceste lucrări au readus în atenția publicului un patrimoniu valoros, mai puțin cunoscut dar conservat și restaurat cu grijă pe parcursul ultimelor două decenii.

Selecția lucrărilor a ilustrat, prin exemple reprezentative, evoluția unei școli de pictură care a început sub semnul artei bizantine, a continuat sub influența celei occidentale, ajungând la începutul secolului XX să schimbe profund arta europeană. Stilul iconarilor ruși evoluează de la fidelitatea față de arta bizantină, spre o mai mare fluiditate a desenului și o cromatică vie și strălucitoare. Picturile de secol XIX-XX din expoziție atestă preocuparea pictorilor ruși de a observa și reda cât mai fidel, în stil realist, natura Rusiei și înfățișarea oamenilor simpli din popor, de a ilustra specificul „sufletului rus”.

Organizarea expoziției: Mariana Dragu



Adam Bălțatu  
Peisaj din Prejmer

## Participări la expoziții organizate în București și în țară

În anul 2012, Muzeul Național de Artă al României a participat la organizarea expozițiilor temporare:

### **Carol Popp de Szathmári, pictor și fotograf**

Muzeul Național Cotroceni, 10 mai – 10 august 2012  
(11 lucrări de grafică și 5 picturi de Carol Popp de Szathmári);

### **Brașovul și Țara Bârsei în arta românească**

Muzeul de Artă Brașov, 5 iulie – 16 septembrie 2012  
(9 lucrări de grafică și 6 lucrări de pictură românească modernă);

### **Genio Helvetic**

Muzeul Național de Istorie a României, 20 iunie – 10 octombrie 2012 (5 ceasuri);

### **Niccolo Livaditti și epoca sa**

Complexul Muzeal Național „Moldova” Iași, 18 mai – 30 iunie 2012  
(10 lucrări de Niccolo Livaditti);

### **Artistul și puterea. Ipostaze ale picturii românești în perioada 1950 - 1990**

Biblioteca Națională a României, 27 septembrie – 2 decembrie 2012  
(35 de lucrări de pictură românească);

De asemenea, Muzeul Național de Artă al României a reînnoit contractele de împrumut cu opere din patrimoniul său aflate în expunerea altor instituții:  
Muzeul Județean de Artă „Centrul Artistic Baia Mare” (8 lucrări de pictură românească modernă);

Muzeul Județean de Artă Prahova (11 lucrări de pictură românească modernă);

Banca Națională (14 lucrări de pictură românească modernă);

Muzeul Țăranului Român (1 lucrare de pictură românească modernă);

Academia Navală „Mircea cel Bătrân” (5 lucrări de pictură românească modernă);

Muzeul de Artă Timișoara (30 de lucrări de pictură românească modernă);

Complexul Muzeal Curtea Domnească, Târgoviște (5 piese de artă decorativă);

Muzeul Viticulturii și Pomiculturii Golești (13 piese de artă decorativă);

Niccolo Livaditti  
Portretul Elenei Manolache Miclescu



Carol Popp de Szathmári  
Vizita domnească la o mănăstire de maici



## Participări la expoziții organizate în străinătate

Charles Milcendeau  
*Barbierul satului*



### **Charles Milcendeau (1872 – 1919): Le maître des regards**

L'Historial de la Vendée, Les Lucs-sur-Boulogne, Franța  
(7 aprilie – 8 iulie 2012)

Muzeul Historial de la Vendée din Lucs-sur-Boulogne a organizat o amplă retrospectivă dedicată pictorului Charles Milcendeau (1872-1919), originar din regiunea Vendée, ce a reunit 160 de lucrări ale artistului (picturi, pasteluri și desene) aflate în colecții publice și private europene și americane. Elev al lui Gustave Moreau la celebra Ecole Nationale des Beaux-Arts, Milcendeau nu se bucură în istoria artei de aceeași popularitate ca mai faimoșii săi colegi Matisse, Marquet sau Rouault. Miza expoziției a fost tocmai aceea de a readuce în atenția specialiștilor și a publicului larg un valoros artist pe nedrept uitat – un desenator desăvârșit și un pictor cu un stil profund personal, extrem de atașat de locurile natale.

MNAR a participat la această expoziție cu 5 lucrări de grafică și o pictură semnate de Charles Milcendeau.

Domenico Veneziano  
*Fecioara cu pruncul*



### **Bagliori dorati – Il gotico internazionale a Firenze, 1375 - 1440**

Galeria Uffizi, Florența, Italia  
(19 iunie – 4 noiembrie 2012)

Primul etaj al Galeriei Uffizi din Florența a găzduit o expoziție de amploare care și-a propus reconstituirea panoramei artei florentine în perioada 1375 – 1440. Pentru a reda climatul cultural și bogăția acestei epoci, au fost selectate, alături de capodopere faimoase, celebrate de secole (precum *Bătălia de la San Romano* de Paolo Uccello, piesa centrală a expoziției, recent restaurată), și lucrări mai puțin cunoscute dar de înaltă valoare și importanță istorică, provenind din prestigioase instituții muzeale publice și colecții private italiene și europene. Expoziția a ilustrat sinteza admirabilă a complexității intelectuale și spirituale a unei perioade a artei florentine în care rigoarea matematică și fantezia extremă au coexistat și chiar s-au intersectat uneori. MNAR a participat cu lucrarea *Fecioara cu pruncul* de Domenico Veneziano.



### **Luca Signorelli**

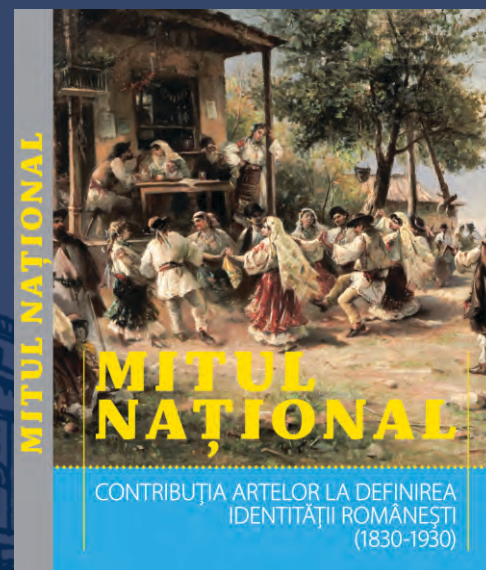
Pinacoteca Comunale, Città di Castello, Italia  
(21 aprilie – 26 august 2012)

Această expoziție-eveniment a fost dedicată unuia dintre cei mai importanți artiști ai Renașterii, Luca Signorelli (Cortona, 1450-1523), activ în centrul Italiei între 1472 și 1519, căruia nu i-a mai fost organizată o expoziție monografică din 1953. Evenimentul s-a desfășurat în trei spații expoziționale distincte: la Perugia, în Galeria Națională din Umbria, la Orvieto, în Duomo di Orvieto, în Muzeul Operei și la Città di Castello, la Pinacoteca Comunală.

MNAR a participat cu lucrarea *Predelă cu trei scene: Sf. Augustin și Copilul (?), Abraham și Îngerii, Scene din viața Sf. Atanasie* din patrimoniul Secției de Artă Europeană și Arte Decorative.

Luca Signorelli  
*Predelă cu trei scene*





## Activitate editorială



În anul 2012 Muzeul Național de Artă al României a editat publicații care au însoțit manifestările expoziționale:

**I.D. Berindei (1871-1928). Proiecte de arhitectură: palatele urbane**, catalog de Elena Olariu, Editura Muzeul Național de Artă al României, 2012, ISBN 978-606-8029-16-0

**Antichitatea clasică între documentar și fantezie. Gravuri din secolele XVI - XIX**, catalog de Dana Crișan, Editura Muzeul Național de Artă al României, 2012, ISBN 978-606-8029-17-7

**Arhetipuri sculpturale. Sculptura în lemn. Opere din patrimoniul Galeriei Naționale 1918 - 1999**, catalog de Ana Zoe Pop și Ioana Vlasiu, Editura Muzeul Național de Artă al României, 2012, ISBN 978-606-8029-18-4

**Mitul național: Contribuția artelor la definirea identității românești: 1830-1930**, catalog de Lucian Boia, Monica Enache și Valentina Iancu, Editura Muzeul Național de Artă al României, 2012, ISBN 978-606-8029-24-5



**Charles Leirens. L'intelligence du regard - Portraits d'artistes, 1933 - 1960 // Charles Leirens. Inteligența privirii - Portrete de artiști, 1933 - 1960** (ediție bilingvă), traducere: Elena Ciocoiu, Editura Muzeul Național de Artă al României, 2012, ISBN 978-606-8029-23-8

**Carol Popp de Szathmári (1812- 1887) și revelația artistică a Orientului**, catalog de Elena Olariu, Editura Muzeul Național de Artă al României, 2012, ISBN 978-606-8029-25-2



**Mărturii. Frescele Mănăstirii Argeșului**, catalog de Oliviu Boldura, Emanuela Cernea, Marian Coman, Anca Dina, Dumitru Dumitrescu, Ioana Iancovescu, Horia Moldovan, Lucreția Pătrășcanu, Georgiana Zahariea, Editura Muzeul Național de Artă al României, 2012, ISBN 978-606-8029-26-9

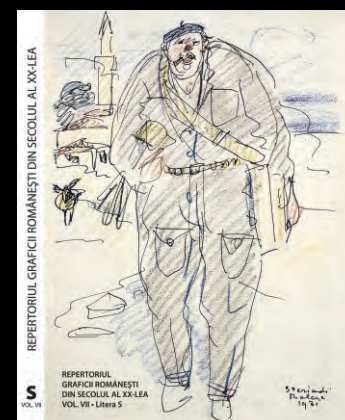
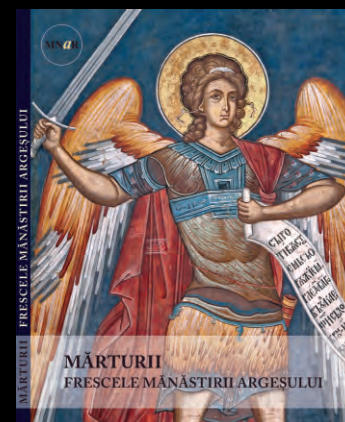
**Desene pentru Marie Știrbey. Un carnet de schițe de la începutul anilor 1920**, catalog de Dana Crișan, notă biografică de Gheorghe Costinescu, Editura Muzeul Național de Artă al României, 2012, ISBN 978-606-8029-21-4

S-au mai publicat:

**Repertoriul graficii românești din secolul al XX-lea, volumul VII, litera S: Jean Al. Steriadi (1880-1956)**, volum de Mariana Vida, Editura Muzeul Național de Artă al României, 2012, ISBN 978-606-8029-19-1

**Raportul de activitate al Muzeului Național de Artă al României pe anul 2011**

Pentru toate evenimentele organizate pe parcursul anului s-au tipărit texte de sală, afișe, invitații.



Aspect dintr-un depozit al MNAR  
(artă orientală)



## Conservare

Aspecte dintr-un depozit al MNAR  
(artă veche românească)



Conservarea colecțiilor, activitate permanentă a instituției muzeale, se bucură în cadrul Muzeului Național de Artă al României de atenția susținută a unui important corp de specialiști. Aceștia desfășoară operațiuni specifice, preocupându-se de monitorizarea pieselor și de îmbunătățirea condițiilor de conservare. Starea de conservare a întregului patrimoniu este atent supravegheată, iar fișele de conservare sunt permanent actualizate. În 2012 au fost realizate 1.259 fișe de conservare și a continuat procesul de reamenajare a depozitelor.

## Restaurare și investigații fizico-chimice

Activitatea de restaurare a avut în vedere în anul 2012 atât obiecte din expunerea permanentă a muzeului, cât și lucrări prezentate în expozițiile temporare, acestea fiind incluse în **Programul anual de restaurare** al instituției, după cum urmează:

- Laboratorul de restaurare pictură de șevalet: 45 lucrări, dintre care: 26 din patrimoniul Muzeului Colecțiilor de Artă, 11 din patrimoniul Secției de Artă Europeană și Arte Decorative și 8 din patrimoniul Secției de Artă Românească Modernă;
- Laboratorul de restaurare pictură pe lemn: 32 lucrări, dintre care 4 icoane din patrimoniul Secției de Artă Veche Românească, 1 pictură și 27 de icoane din patrimoniul Secției de Artă Europeană și Arte Decorative;
- Laboratorul de restaurare grafică: 61 lucrări: 42 din patrimoniul Secției de Arte Grafice și 19 din patrimoniul Secției de Artă Orientală;
- Laboratorul de restaurare lemn: 10 piese de artă decorativă europeană, artă românească modernă și artă veche românească, precum și intervenții de



Ion Georgescu  
*Izvorul*  
înainte de restaurare



Ion Georgescu  
*Izvorul*  
după restaurare

restaurare la 40 de piese din patrimoniul Muzeului Colecțiilor de Artă;

- Laboratorul de restaurare textile: 22 de piese, dintre care 18 din patrimoniul secției de Artă Orientală, 2 din patrimoniul Secției de Artă Veche Românească și 2 din patrimoniul Muzeului Colecțiilor de Artă;

- Laboratorul de restaurare ceramică, sticlă, metal: 334 piese, dintre care 15 piese de porțelan, gresie și faianță din patrimoniul Secției de Artă Orientală, 45 piese de porțelan și faianță din patrimoniul Secției de Artă Europeană și Arte Decorative, 5 piese de terracotta din patrimoniul Secției de Artă Veche Românească, 94 piese de faianță, porțelan, terracotta și sticlă din patrimoniul Muzeului Colecțiilor de Artă, precum și 175 de piese de metal din patrimoniul Secțiilor de Artă Europeană și Arte Decorative, Artă Orientală, Artă Veche Românească și Muzeului Colecțiilor de Artă. Specialiștii din cadrul laboratorului au participat la comisii de specialitate de atestare și au predat la cursurile de pregătire pentru restauratori și conservatori organizate de Centrul de Pregătire Profesională în Cultură.

- Laboratorul de restaurare rame: 252 rame, dintre care 92 pentru lucrări din patrimoniul secției de Artă Românească Modernă, 36 pentru Secția de Artă Europeană și Arte Decorative și 124 de rame din patrimoniul Muzeului Colecțiilor de Artă;

- Echipamentele din dotarea Laboratorului de investigații fizico-chimice au permis efectuarea a 78 de analize cu grade diferite de complexitate, cuprinse în 15 buletine. Specialiștii din cadrul laboratorului au participat la comisii de specialitate de atestare și au predat la cursurile de pregătire pentru restauratori și conservatori organizate de Centrul de Pregătire Profesională în Cultură. De asemenea, experții din cadrul laboratorului de investigații fizico-chimice participă, în colaborare cu specialiști de la Muzeul Național de Istorie a României, la 2 proiecte europene tip CHARISMA, de cercetare în domeniul broderiei românești cu fir metalic (cercetarea surselor de coloranți și a compoziției firelor metalice din broderii). În cadrul unuia din proiecte, specialiștii muzeului au realizat 35 de analize de fir metalic (Debrecen, Ungaria).

Domenico Veneziano  
*Fecioara cu pruncul*  
înainte de restaurare și  
după restaurare



Muzeul Colecțiilor de Artă

Interior Muzeul Colecțiilor de Artă

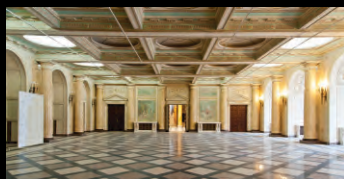


## Întreținere și reparații

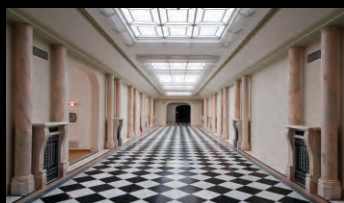
Sala tronului



Sufrageria regală



Intrarea și holul principal al  
Galeriilor de Artă Orientală și  
Artă Decorativă Europeană



Serviciul Tehnic al Muzeului Național de Artă al României, prin Biroul Tehnic și Atelierele din subordine (tâmplari, tapițeri, lăcătuși, instalatori, electricieni), desfășoară activități de întreținere și reparații curente atât pentru sediul central, cât și pentru muzeele satelit, activități specifice în vederea amenajării expozițiilor temporare și a depozitelor, se ocupă de achiziționarea și urmărirea modului de funcționare a aparatelor de măsură și control (termohigrografe, umidificatoare, dezumidificatoare).

În 2012 a avut loc recepția lucrărilor de renovare a Corpului Central al fostului palat regal și au demarat lucrările de restaurare a Curții de Onoare. Proiectul prevede restaurarea Curții de Onoare (suprafață 5.200 mp), cu păstrarea aspectului inițial și refolosirea materialelor originale (piatra de pavaj), remontarea însemnelor heraldice la intrările principale, refacerea trotuarelor și a treptelor celor patru uși de acces în clădire, repararea gardului și a porților.

Serviciul Tehnic a coordonat și monitorizat desfășurarea lucrărilor de construcții și instalații în toate clădirile muzeului și a realizat documentația tehnică pentru achiziționarea mobilierului și dotărilor necesare pentru amenajarea expunerii permanente la Muzeul Colecțiilor de Artă (corpurile A, B și C) și în viitoarele Galerii de Artă Orientală și Artă Decorativă Europeană (în Corpul Central al MNAR).



Lucrările de restaurare a Curții de Onoare



## Documentare

Muzeul Național de Artă al României deține o bogată bibliotecă de specialitate, o clișotecă, un laborator foto și o secțiune de documente. În cursul anului 2012 au intrat în patrimoniul serviciului 280 volume - 165 cărți și 115 periodice provenite din achiziții, donații, schimburi interne și internaționale (din totalul de 47.212 cărți și 18.838 periodice). În 2012 gestiunea clișotecii număra 190.954 materiale fotografice, iar gestiunea sectorului documente 29.199 de documente și fotografii. Pe parcursul anului personalul Laboratorului Foto a realizat 2.220 de fotografii.



Sala de lectură a  
Bibliotecii MNAR

Aspect de la conferința  
Mitul național în România marginală.  
Adeziuni, împrumuturi și delimitări în  
arta din Basarabia (1887-1930),  
susținută de Igor Mocanu



## Comunicări și participări la conferințe și seminarii de specialitate

### Comunicări:

1. pe teme de istoria artei și muzeografie:

- Spațiul public și spațiul privat în opera lui Gustav Klimt, în cadrul Colocviului Național de Istorie, Istoria Artei Decorative și Conservare-Restaurare, Muzeul Național Cotroceni, 20-24 iunie 2012 (Oana Slăvuică);
- Artiști care au lucrat pentru Casa Regală, în cadrul Colocviului Național de Istorie, Istoria Artei Decorative și Conservare-Restaurare, Muzeul Național Cotroceni, 20-24 iunie 2012 (Oana Slăvuică);
- Portretistica aulică – tipuri de impostare, în cadrul Simpozionului Național „Regina Maria”, Muzeul Național Bran, 19-20 iulie 2012 (Carmen Tănăsioiu);
- Evaluarea lui Rembrandt, în cadrul conferinței „Evaluarea bunurilor din patrimoniul cultural-istoric”, organizată de Asociația Națională a Evaluatorilor din România, Suceava, octombrie 2012 (Mariana Dragu);
- Podul Mogoșoaiei, Palatul Romanit – Calea Victoriei. Muzeul Colecțiilor de Artă, punte peste timp, în cadrul Sesiunii Naționale de Comunicări Științifice „Rolul muzeelor memoriale în muzeografia românească”, Muzeul Memorial Nicolae Iorga, Vălenii de Munte, 5-7 iunie 2012 (Mihaela Murelatos);
- Accente de artă veche românească pe simezele Muzeului Colecțiilor de Artă, în cadrul Sesiunii Naționale de Comunicări Științifice „Rolul muzeelor memoriale în muzeografia românească”, Muzeul Memorial Nicolae Iorga, Vălenii de Munte, 5-7 iunie 2012 (Gabriela Vasiliu);

Aspecte de la conferința  
Arhitectura românească nu există,  
susținută de profesor universitar  
doctor arhitect Augustin Ioan



2. pe teme de conservare și restaurare:

- A discussion on the biological sources identified in kilims and knotted carpets belonging to the National Museum of Art of Romania, în cadrul conferinței anuale „31st Meeting of Dyes in History and Archeology”, Antwerpen, 18-20 octombrie 2012 (Ileana Crețu, Mircea Dunca);
- National Museum of Art of Romania: 50 years of practice and science in textile



Aspect de la conferința  
România la Bienala de la Veneția în 1924:  
o tentativă de a construi imaginea unei arte naționale,  
susținută de Daria Ghiu

conservation and restoration, în cadrul primului Seminar internațional și workshop „Emerging Technology and Innovation for Cultural Heritage – Preservation of Parchment, Leather and Textiles”, organizat de Institutul Național de Cercetare și Dezvoltare pentru Textile și Pielărie, Muzeul Național de Istorie a României, Muzeul Național al Satului „Dimitrie Gusti” și Facultatea de Științe Exacte a Universității din Craiova, București, 24-26 septembrie 2012 (Ileana Crețu, Mihai Lupu);

- Maria Asanina Paleologhina, în cadrul Conferinței naționale de Conservare-Restaurare CONScience, Muzeul Național al Satului „Dimitrie Gusti”, 31 octombrie – 1 noiembrie 2012 (Ileana Crețu, Mihai Lupu);

- Muzeele din Berlin – Sistemul german vechi și nou, în cadrul Simpozionului de Artă și Civilizație Medievală, Suceava, noiembrie 2012 (Ileana Crețu, Mihai Lupu)

- Muzeul Național de Artă al României și Muzeul Național de Istorie a României în proiectele EU - ARTECH și CHARISMA 2005-2012, în cadrul Simpozionului de Artă și Civilizație Medievală, Suceava, noiembrie 2012 (Ileana Crețu);

- Proprietățile fizico-chimice ale materialelor folosite în restaurare, în cadrul proiectului „În dialog cu monumentele. 40 de ani de restaurare științifică” organizat de Asociația Art Conservation Support, Humor, septembrie 2012 (Mihai Lupu);

- Norme, coduri și principii în restaurare, în cadrul proiectului „În dialog cu monumentele. 40 de ani de restaurare științifică” organizat de Asociația Art Conservation Support, Humor, septembrie 2012 (Mihai Lupu);

3. pe teme de educație muzeală și marketing:

- Explora(r)t. Noaptea muzeelor ca produs promoțional, în cadrul Seminarului național de educație muzeală „Produse și producții culturale muzeale”, organizat de Ministerul Culturii și Patrimoniului Cultural și Muzeul Național de Istorie Naturală „Grigore Antipa”, 15-16 noiembrie 2012 (Cristina Toma);

Aspecte de la conferința  
România la Bienala de la Veneția în 1924:  
o tentativă de a construi  
imaginea unei arte naționale,  
susținută de Daria Ghiu





### **Participări:**

- Atelierul Textele în muzee, Centrul de Pregătire Profesională în Cultură, 25-26 septembrie 2012 (Carmen Tănăsioiu);
- Conferința Caracteristici ale icoanei ruse, organizată de Asociația culturală româno-rusă, Muzeul Țăranului Român, octombrie 2012 (Mariana Dragu);
- Masa rotundă Mobilitatea colecțiilor, organizată de Ministerul Culturii și Patrimoniului Național, British Council și Muzeul Național al Satului „Dimitrie Gusti”, noiembrie 2012 (Mălina Conțu);
- Laboratorul de educație non-formală, Gura Portiței, 2-9 septembrie 2012 (Ozana Nițulescu, Mona-Silvia Timofte);
- Seminarul Seniorii și educația, Centrul de Pregătire Profesională în Cultură, 8 noiembrie 2012 (Cristina Toma, Mona-Silvia Timofte);



## Studii și articole

- Oana Slăvuică - *Broderia medievală românească între Răsărit și Apus*, în volumul „Monahismul ortodox românesc”, vol. II, proiect editorial sub egida Patriarhiei Române și a Academiei Române (în curs de apariție)
- Carmen Tănăsioiu - *Portretul regal în România. Între votiv și laic*, în volumul *Monarhia – o evaluare. Politică, memorie, patrimoniu*, Editura Universității Al. I. Cuza, Iași, 2012
- Emanuela Cernea, Lucreția Pătrășcanu, Anca Lăzărescu, Oana Slăvuică, Carmen Tănăsioiu - contribuție la volumul *Capodopere din Evul Mediu românesc în MNAR*, Editura Alcor, București, 2012 (ediție pe CD)
- Dana Crișan – *Charles Milcendeau la Muzeul Simu*, în catalogul expoziției Charles Milcendeau (1872 – 1919): *Le maître des regards*, L’Historial de la Vendée, Musée de France, Les Lucs-sur-Boulogne
- Mălina Conțu – cronici de expoziții în revista *Clipa*, nr. 30, 32, 34
- Ileana Crețu, Mihai Lupu – *CHARISMA Project*, în publicația *Restituție*, *Buletin de Conservare-Restaurare*, nr. 5/2012
- Ileana Crețu, Mihai Lupu – *The J. Paul Getty Trust – Trustul Getty, Los Angeles, California*, în publicația *Restituție*, *Buletin de Conservare-Restaurare*, nr. 5/2012
- Ileana Crețu, Mihai Lupu – *Maria Asanina Paleologhina*, în publicația *Restituție*, *Buletin de Conservare-Restaurare*, nr. 6/2012



## Stagii de perfecționare

- Curs Formator în cultură, Centrul de Pregătire Profesională în Cultură din cadrul Ministerului Culturii și Patrimoniului Național (Carmen Tănăsioiu)
- Curs Formare de formator, Centrul de Pregătire Profesională în Cultură din cadrul Ministerului Culturii și Patrimoniului Național (Cristina Toma, Ozana Nițulescu)
- Curs Conservarea bunurilor culturale, Centrul de Pregătire Profesională în Cultură din cadrul Ministerului Culturii și Patrimoniului Național (Marina Iliescu)
- Curs Finanțe, contabilitate, audit, OK Service Corporation (Bogdan Ginghină)
- Curs Reglementări fiscale aplicabile, OK Service Corporation (Elena Trofin)
- Studii masterale, Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir” (Ștefan Aldescu)

## Evidența patrimoniului

Activitățile Serviciului Evidența Centralizată a Operelor de Artă au vizat inventarierea fondurilor cu înregistrări perfectibile, întocmirea documentațiilor care au stat la baza actelor juridice privind intrările în patrimoniu și care au servit în litigiile muzeului, verificarea inventarelor din secții conform programărilor, verificarea documentației de clasare a bunurilor culturale, continuarea evidenței informatizate a patrimoniului artistic.

În 2012, în urma întocmirii rapoartelor de expertiză, a fost înaintată către Ministerul Culturii și Patrimoniului Național documentația pentru 336 de lucrări propuse a fi clasate în registrul pentru evidența bunurilor culturale mobile, în categoriile juridice TEZAUR și FOND.

În anul 2012 au intrat în patrimoniul și custodia muzeului 19 lucrări: 10 în patrimoniul Secției de Artă Europeană și Arte Decorative și 9 în custodia Secției de Artă Românească Modernă. În plus, o lucrare - sculptura *Bufnița* (bronz, 1947), realizată de Constantin Antonovici – a fost donată muzeului de domnul Stephan Benedict Joseph.

Un segment important al activității serviciului, care, în mod regretabil, a devenit dominant, este cercetarea arhivelor și întocmirea documentației necesare în litigiile în care este implicată instituția, având ca scop restituirea unui număr important de bunuri culturale din patrimoniul sau custodia muzeului. Datorită acestui aspect, activitățile de clasare a operelor de artă s-au efectuat, în mare parte, pentru lucrările aflate în litigiu.

În anul 2012 au fost restituite, în temeiul unor hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, 340 de bunuri: 339 lucrări din custodie și o lucrare din patrimoniu (sculptura *Cumințenia pământului* de Constantin Brâncuși).

Constantin Brâncuși  
*Cumințenia pământului*



Programe educative în expoziția  
*Mitul național. Contribuția artelor la  
definirea identității românești (1830 – 1930)*



## Programe și servicii oferite publicului

Programe educative pentru școli și  
grădinițe în Galeria de Artă Modernă



Programe în spațiul ludic  
*Pasărea ascunsă în piatră*



Programe educative pentru  
adolescenți în  
Galeria de Artă Europeană



Secția Educație, Comunicare, Proiecte Culturale și Marketing a asigurat mediatizarea și promovarea manifestărilor organizate de Muzeul Național de Artă al României prin elaborarea comunicatelor de presă și pregătirea conferințelor de presă, a desfășurat o serie de programe adresate publicului, precum și alte activități de comunicare și imagine.

- **Programe educative pentru școli și grădinițe:** 110 vizite active și 90 cursuri în atelierul de creație, la care au participat aproximativ 1850 de elevi (clasele I–VIII) și preșcolari, însoțiți de profesori, învățători sau educatori;

- **Programe pentru familii:** 46, la care au participat aproximativ 1.000 de copii și părinți;

- **Programe în spațiul ludic *Pasărea ascunsă în piatră*:** 14, la care au participat aproximativ 250 copii și părinți;

- **Programe pentru publicul adult:** Un ceas pentru artă (2 prezentări în regim de gratuitate în expoziția *Manufacturile Gobelins: patru secole de creație. Tapiseriile regale (1600 – 1800)* susținute de Clara Trăistaru, coordonator proiecte culturale la Institutul Francez; 8 prezentări în regim de gratuitate în expoziția *Arta cositorului* în colecțiile MNAR susținute de Carmen Tănăsioiu, curatorul expoziției; 4 prezentări în regim de gratuitate în expoziția *I. D. Berindei: Proiecte de arhitectură: Palatele urbane* susținute de Elena Olariu, curatorul expoziției și arhitect Sidonia Teodorescu; 1 prezentare în regim de gratuitate cu tema *Tradiționalismul ortodoxist în arta românească modernă* în expoziția *Mitul național. Contribuția artelor la construirea identității românești (1830 – 1930)* susținută de Valentina Iancu, curator al expoziției);

- **Programe pentru adolescenți:** 8 vizite active urmate de ateliere de creație, cu următoarele teme: *Mă privesc în oglindă și te văd pe tine*, în cadrul expoziției *Manufacturile Gobelins: Patru secole de creație. Tapiseriile regale (1600-1800)*,



Programe educative în  
Galeria de Artă Modernă

Locuiesc în interbelic. Paroll!, în cadrul expoziției *Horia Creangă – crezul simplității*, Calfă sau stagiar? Lungul drum de la ucenicie la internship, în cadrul expoziției *Arta cositorului în colecțiile MNAR*, Eu, tu, noi. Despre brand personal, imagine, națiune, în cadrul expoziției *Mitul național. Contribuția artelor la definirea identității românești (1830-1930)*, susținute de Mona Silvia Timofte, coordonator programe cu adolescenți;

- Ghidaje generale și tematice, în limbile română, engleză și franceză: 30;
- Ateliere de pictură pentru copii în cadrul programului Școala de sâmbătă de la Muzeul Theodor Pallady: 43;

### Voluntari la muzeu

Pe parcursul anului 2012 MNAR a beneficiat de sprijinul unui număr semnificativ de voluntari, care au contribuit la activitățile următoarelor secții ale muzeului:

- Secția Educație, Comunicare, Proiecte Culturale și Marketing, voluntari permanenți: Alexandra Sorina Neacșu, Elena Ciocoiu, Monica Miron, Roxana Coman, Theodora Moldovan, Clarisa Rădulescu, Ioana Dinescu, Ruxandra Manea, Elena Negulei, Ioana Zamfir, Tănțica Ignat, Georgiana Istrate coordonați de Ozana Nițulescu și Mona-Silvia Timofte; 38 voluntari, în cea mai mare parte adolescenți, cu ocazia Noptii Muzeelor;
- Secția de Artă Românească Modernă: voluntari Teodora Dinu și Roxana Coman, coordonați de Monica Enache;
- Secția de Artă Europeană și Arte Decorative: voluntari Nicoleta Bădilă, Monica Muțu, Mihai Băcăran, Silvana Dulamă, Delia Marinescu și Cristiana Tătaru, coordonați de Mălina Conțu;
- Secția de Arte Grafice: voluntari Maria Buda, Tincuța Bratu și Oana Raluca Dumitru, coordonați de Elena Olariu;

Programe educative în  
Galeria de Artă Europeană



Programe pentru adolescenți în  
Galeria de Artă Europeană



Programe pentru copii în cadrul  
atelierului de creație





Noaptea Muzeelor, 2012





Noaptea Muzeelor, 2012

## Noaptea Muzeelor 2012

Cu ocazia celei de-a șaptea ediții a Noptii europene a muzeelor, desfășurată pe 19 mai 2012, Muzeul Național de Artă al României a pregătit, sub titlul *Explora(r)t*, un eveniment complex care a stat sub semnul detaliului semnificativ. Publicul a fost invitat să descopere - atât în galeriile, cât și în curtea muzeului - că arta constă (și) în detalii. Lucrări-vedetă din Galeria de Artă Europeană și Galeria de Artă Românească Modernă s-au dezvăluit privitorilor prin intermediul unor detalii care au fost observate, interogate, reinterpretate. Echipa muzeului a selectat douăzeci de lucrări-vedetă și tot atâtea detalii care au putut fi explorate prin intermediul traseelor *Ochește detaliul* concepute atât pentru copii, cât și pentru adulți.

Din program au făcut parte: micro-recitaluri de muzică clasică în galerii, cu fragmente selectate de muzicieni și inspirate de detaliile lucrărilor (în colaborare cu Exces Music), concert de jazz Luiza Zan, ateliere de creație, concursuri și o expoziție specială pe gardul exterior al MNAR cu lucrări ale studenților de la Universitatea Națională de Arte care au reinterpretat în manieră proprie detalii din lucrările-vedetă.



### Conferințe organizate în cadrul expoziției *Mitul național. Contribuția artelor la definirea identității românești (1830-1930)*:

- *România la Bienala de la Veneția în 1924: o tentativă de a construi imaginea unei arte naționale*, susținută de Daria Ghiu (4 octombrie 2012);

- *Arhitectura românească nu există*, susținută de prof. univ. dr. arh. Augustin Ioan (17 octombrie 2012);

- *Mitul național în România marginală. Azeziuni, împrumuturi și delimitări în arta din Basarabia (1887-1930)* susținută de Igor Mocanu (7 noiembrie 2012);



Inaugurarea Corpului Central al Muzeului Național de Artă al României după finalizarea lucrărilor de consolidare și restaurare



### Evenimente speciale:



- Pentru a marca finalizarea lucrărilor de consolidare și restaurare a Corpului Central al Muzeului Național de Artă al României - fostul palat regal, pe data de 4 aprilie 2012 MNAR a primit vizita Primului Ministru Mihai-Răzvan Ungureanu și a Ministrului Culturii și Patrimoniului Național Kelemen Hunor.



- Cu ocazia programului *Săptămâna Școala altfel* dedicat activităților educative extracurriculare și extrașcolare (2-6 aprilie 2012), muzeul a fost vizitat de aproximativ 5.000 de copii și tineri. Dintre aceștia, aproape 550 de elevi au participat la 32 de programe educative și ghidaje tematice, având subiecte precum Modă și mode, Omul în artă, Povestiri despre domni și domnițe, Istorie, mituri și legende, Matematica în artă ș.a, desfășurate în galeriile permanente ale MNAR și la Muzeul K.H. Zambaccian.



- Programul în limba germană Sunetul în artă, cu elevi de la Hermann Oberth Schule, în cadrul Galeriei de Artă Europeană (iulie 2012). Pe parcursul vizitei active, copiii au ascultat sunete, au privit tablouri, și-au imaginat povești pe care le-au scris și apoi le-au desenat.



- Participare la campania Sunt obiect de muzeu, caut vizitatori, inițiată de Rețeaua Națională a Muzeelor din România – prezentarea lucrării Logodna Fecioarei de El Greco, expusă în Galeria de Artă Europeană, pe prima pagină a cotidianului „România liberă” (septembrie 2012).

- Masterclass de imagine al Romanian Society of Cinematographers (25 octombrie 2012): aproximativ 60 de studenți, însoțiți de operatorul Tudor Lucaciu, de regizorul Nicolae Mărgineanu și de specialiștii muzeului, au vizitat galeriile permanente ale muzeului urmărind tema De la pictură la peliculă.



Sărbătoarea Bradului de Crăciun la MNAR

- Lansarea volumului *Isus între tâlhari* de prof. Grigore Arbore (6 noiembrie 2012), în prezența Excelenței Sale dl Mario Cospito, ambasadorul Italiei la București, a academicienilor Dinu C. Giurescu și Răzvan Theodorescu, a dlui Ion Iliescu. Grigore Arbore a donat bibliotecii MNAR un important număr de cărți de artă care alcătuiesc „Fondul profesor Grigore Arbore”.

- Concursul inter-universitar *La Chasse au Trésor Francophone* (9 noiembrie 2012) organizat în parteneriat cu Serviciul de cooperare și acțiune culturală al Ambasadei Franței la București: aproximativ 150 de studenți au vizitat expoziția *Charles Leirens – Inteligența privirii. Portrete de artiști 1933 – 1960*, urmărind descifrarea unor ghicitori și indicii.

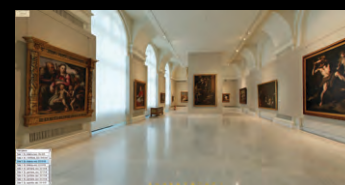
- Programul în limba franceză *Sciences, techniques et art* (13 decembrie 2012), organizat împreună cu Lectoratul francez al Universității Politehnice București: vizite-atelier în Galeria de Artă Europeană cu studenți din anul I ai UPB, cu scopul de a explora legăturile dintre științe și artă.

- *Sărbătoarea Bradului de Crăciun* (18 decembrie 2012) – eveniment special pentru copii, părinți și bunici, care au fost invitați la un spectacol interactiv și la întâlnirea cu Moș Crăciun.

- În 2012 Muzeul Național de Artă al României a continuat colaborarea cu Imagofactory în proiectul *Turul virtual al galeriilor MNAR*. Turul va cuprinde toate cele trei galerii permanente ale muzeului, precum și muzeele satelit. Toate lucrările expuse vor fi disponibile la o rezoluție bună și vor fi identificabile (autor, titlu) la mouse over. Turul virtual urmează a fi accesibil pe site-ul muzeului, [www.mnar.arts.ro](http://www.mnar.arts.ro).



Sărbătoarea Bradului de Crăciun la MNAR



## Premii și distincții



- Premiul Comitetului Național Român ICOM, ediția 2012, acordat expoziției **Arta cositorului în colecțiile Muzeului Național de Artă al României**, organizată de MNAR în perioada 22 decembrie 2011 - 27 mai 2012, curatori Carmen Tănăsioiu și Adriana Adam.



- Premiul M. Rudich, acordat de *The Center for Research on Romanian Jewry* din cadrul *The Dinur Center for Research in Jewish History, The Hebrew University Jerusalem* pentru expoziția **Destine la răscruce. Artiști evrei în perioada Holocaustului**, organizată de MNAR în perioada 13 octombrie 2010 – 13 februarie 2011, coordonare proiect: Roxana Theodorescu, director general MNAR și Alexandru Florian, director general „Institutul național pentru studierea Holocaustului din România «Elie Wiesel»”, curatori Monica Enache și Valentina Iancu.

- Pe data de 23 octombrie 2012, E.S. Doamna Maria Cristina de la Garza, Ambasador al Statelor Unite Mexicane în România a remis Doamnei Roxana Theodorescu, Director General al Muzeului Național de Artă al României, însemnele ordinului *Vulturul Aztec*, acordat de Președintele Statelor Unite Mexicane pentru contribuția majoră adusă la promovarea artei și culturii mexicane în România.



- Premiul al doilea la prima ediție a concursului de grafică de carte *Cele mai frumoase cărți*, acordat cărții pentru copii **De-a avangarda** (2010), realizată de artistul George Anghelescu în cadrul unui proiect desfășurat de MNAR în colaborare cu KulturKontakt Austria și grupul REHAU. Cartea **De-a avangarda** a fost expusă în cadrul pavilionului României la Târgul de carte de la Frankfurt și în cadrul expoziției *Cele mai frumoase cărți din România*, la UNA Galeria.



## Personalități care au vizitat Muzeul Național de Artă al României

Doamna Maria Bănescu, soția Președintelui României

Doamna Caroline Payson, Institutul Smithsonian,  
Muzeul Național de Design Cooper – Hewitt

Domnul Ivo Josipović, Președintele Croației

Excelența Sa, domnul Andreas von Mettenheim,  
Ambasadorul Republicii Federale Germania

Domnul Philippe Suinen,  
Administrator general al Wallonie – Bruxelles International

Domnul Nicholas F. Taubmann, fost ambasador al S.U.A

Delegația Comitetului Parlamentar Italian Schengen



MNAR

MUZEUL NAȚIONAL  
DE ARTĂ AL ROMÂNIEI

# ARHETIPURI SCULPTURALE

## SCULPTURA ÎN LEMN

OPERE DIN PATRIMONIUL  
GALERIEI NAȚIONALE

1918 - 1999

București  
5 iulie - 28 octombrie 2012



SAPTE SERI

zeppelin



MNAR

# MITUL NAȚIONAL

CONTRIBUȚIA ARTELOR LA DEFINIREA  
IDENTITĂȚII ROMÂNEȘTI  
(1830-1930)

13.09.2012 ◆ 13.02.2013

MUZEUL NAȚIONAL de ARTĂ al ROMÂNIEI, Calea Victoriei 49-53

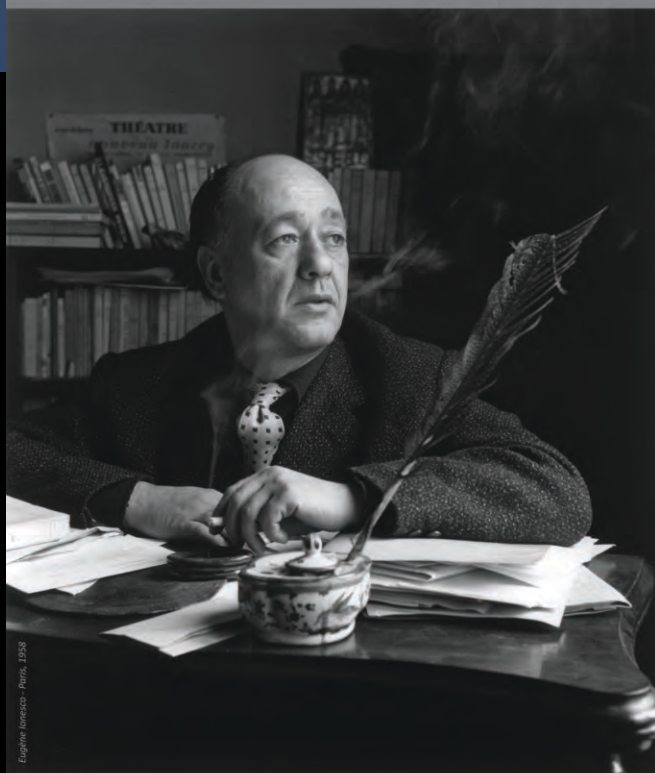
PARTENERI MEDIA:



SAPTE SERI

zeppelin

Muzeul Național de Artă al României  
Musée National d'Art de Roumanie

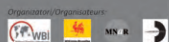


Eugène Ionesco - Paris, 1958

**CHARLES LEIRENS. INTELIGENȚA PRIVIRII**  
*Portrete de artiști. 1933-1960*

**CHARLES LEIRENS. L'INTELLIGENCE DU REGARD**  
*Portraits d'artistes. 1933-1960*

**27 septembrie - 2 decembrie 2012**  
Calea Victoriei, 49-53 (sălile Kretzulescu)



MUZEUL NAȚIONAL DE ARTĂ AL ROMÂNIEI



**MĂRTURII**  
**FRESCHELE MĂNĂSTIRII ARGEȘULUI**

6 decembrie 2012 - 26 mai 2013

Cu sprijinul financiar al Administrației Fondului Cultural Național



Muzeul Național de Artă al României  
Secția de Artă Europeană și Arte Decorative



## ÎN TRE EST ȘI VEST

Pictură rusă din patrimoniul  
Muzeului Național de Artă al României,  
secolele XVI - XX

20 decembrie 2012 - 28 aprilie 2013



Parteneri media:





Aspect din cadrul expoziției *Mitul național. Contribuția artelor la definirea identității românești (1830 – 1930)*



Aspect din cadrul expoziției *Mărturie. Frescele Mănăstirii Argeșului*

## SPONSORI 2012

**SOFMEDICA**  
Technologies Committed to Life

**IM**  
INITIATIVE MEDIA

**JTI**

**kapsch** >>>

**paloma**  
tours

Sponsori ai galeriilor de Artă Orientală și Artă Decorativă Europeană  
(în curs de organizare):

- **SOFMEDICA**
- **INITIATIV MEDIA**
- **JT INTERNATIONAL ROMANIA**

Activitățile derulate de Muzeul Național de Artă al României în 2012 au fost posibile și datorită ajutorului material sau în servicii acordat de:

- **KAPSCH - sponsor al evenimentului Noaptea Muzeelor 2012**
- **PALOMA TOURS - sponsor al evenimentului Sărbătoarea Bradului de Crăciun**



## PARTENERI MEDIA

**RFI România**



**Radio România Cultural**



**Radio România Actualități**



**Șapte Seri**

**SAPTE SERI**

**Zeppelin**

**zeppelin**  
ARHITECTURĂ. SPAȚII. IDEI.

## PARTENERI



**Delegația Wallonie-Bruxelles la București**

**Institutul Cervantes din București**



ORDINUL  
ARHITECȚILOR  
DIN ROMÂNIA

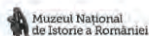


**Ordinul Arhitecților din România**

**Uniunea Arhitecților din România**



www.MUSEEPHOTO



Muzeul Național  
de Istorie a României

**Muzeul Fotografiei din Charleroi**

**Muzeul Național de Istorie a României**

**Muzeul Municipiului București**



MUZEUL MUNICIPIULUI BUCUREȘTI



MUZEUL DE ARTĂ  
BRAȘOV

**Complexul Muzeal „Iulian Antonescu Bacău” – Muzeul de Artă**

**Complexul Național Muzeal „Moldova” Iași – Muzeul de Artă**

**Muzeul de Artă Brașov**



UNIVERSITATEA DE ARHITECTURĂ  
ȘI URBANISM „ION MINCU”



UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE ARTE

**Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu”**

**Universitatea Națională de Arte**



EXCES MUSIC



VIENNA  
NOW OR NEVER

**Exces Music**

**Vienna Tourist Board**

## VENITURI ȘI CHELTUIELI 2012

RON

<b>I. VENITURI TOTALE din care:</b>	
<b>1. ALOCAȚIE BUCETARĂ</b>	<b>20896700</b>
<b>2. SPONSORIZARE</b>	<b>234575</b>
<b>3. VENITURI PROPRII formate din:</b>	<b>610510</b>
taxe intrare	277679
vânzări publicații	32132
taxe ghidaj	5470
curs desen	2410
comision vânzări publicații	12293
taxe filmare	10750
prestări servicii	269473
altele	303
<b>TOTAL VENITURI</b>	<b>21741785</b>
<b>II CHELTUIELI TOTALE din care:</b>	
<b>1. CHELTUIELI DE PERSONAL din care:</b>	<b>6967705</b>
obligații către stat (taxe salariale)	1491950
drepturi salariale	5289141
altele	
<b>2. CHELTUIELI MATERIALE ȘI SERVICII din care:</b>	<b>12018086</b>
încălzit, iluminat	2662190
apă, canal, salubritate	551339
altele	8804557
<b>3. CHELTUIELI DE CAPITAL (investiții)</b>	<b>2755994</b>
<b>TOTAL CHELTUIELI</b>	<b>21741785</b>
Sponsorizare în cadrul proiectului <b>Restore the Beauty*</b>	<b>212053</b>

\* Sumele obținute prin sponsorizări în cadrul proiectului **Restore the Beauty**, inițiat în anul 2008, intră în contul muzeului eșalonat și vor fi cheltuite pentru amenajări muzeale, după încheierea lucrărilor de consolidare și renovare din Corpul Central.



Muzeul Național de Artă al României, Curtea de onoare



## Cuprins

Muzeul Național de Artă al României	3
Structura organizatorică și personalul	5
Activitățile Muzeului Național de Artă al României în anul 2012	11
Cercetarea și valorificarea patrimoniului	12
Expoziții	13
Activitate editorială	24
Conservare	26
Restaurare și investigații fizico-chimice	26
Întreținere și reparații	28
Documentare	29
Comunicări și participări la conferințe și seminarii de specialitate	30
Studii și articole	33
Stagii de perfecționare	34
Evidența patrimoniului	35
Programe și servicii oferite publicului	36
Premii și distincții	42
Personalități care au vizitat	43
Muzeul Național de Artă al României	
Sponsori	48
Parteneri media	49
Parteneri	50
Venituri și cheltuieli 2012	51



### **MUZEUL NAȚIONAL DE ARTĂ AL ROMÂNIEI**

Calea Victoriei, nr. 49-53, cod 010063, București

Telefon: 021 313 30 30

Fax: 021 312 43 27

E-mail: [national.art@art.museum.ro](mailto:national.art@art.museum.ro)

Site: [www.mnar.arts.ro](http://www.mnar.arts.ro)

Miercuri - duminică 11.00 - 19.00 (mai-septembrie)

10.00 - 18.00 (octombrie-aprilie)

**Închis:** luni, marți, 1 și 2 ianuarie, prima zi de Paște, prima zi de Rusalii, 1 mai, 15 august, 1, 25 și 26 decembrie



### **MUZEUL COLECȚIILOR DE ARTĂ**

Calea Victoriei, nr. 111, cod 010071, București

Telefon: 021 211 17 49; 021 212 96 41; 021 212 96 42

**Închis pe parcursul anului 2012 pentru lucrări de amenajare a expunerii**

### **MUZEUL K.H. ZAMBACCIAN**

Strada Muzeul Zambaccian, nr. 21 A, cod 011871, București

Telefon: 021 230 19 20

Sâmbătă - miercuri 11.00 - 19.00 (mai-septembrie)

10.00 - 18.00 (octombrie-aprilie)

**Închis:** joi, vineri, 1 și 2 ianuarie, prima și a doua zi de Paște, prima și a doua zi de Rusalii, 1 mai, 15 august, 1, 25 și 26 decembrie



### **MUZEUL THEODOR PALLADY**

Strada Spătarului, nr. 22, cod 020772, București

Telefon: 021 211 49 79

Miercuri - duminică 11.00 - 19.00 (mai-septembrie)

10.00 - 18.00 (octombrie-aprilie)

**Închis:** luni, marți, 1 și 2 ianuarie, prima zi de Paște, prima zi de Rusalii, 1 mai, 15 august, 1, 25 și 26 decembrie



În prima miercuri a fiecărei luni și pe 18 mai (Ziua Internațională a Muzeelor), intrarea la Muzeul Național de Artă al României și la muzeele aflate în subordinea sa este gratuită.

Scara Voievozilor, Corpul Central al Muzeului Național de Artă al României



